

'Susie Finkbeiner is in rap tempo een van mijn favoriete schrijvers geworden.' – Lynn Austin

Hoop is een kleine vogel

Een moeder, een zus en een vader over de kleine
en grote dingen die je tot een familie maken

SUSIE FINKBEINER

1

Bruce, 2013

Hoezeer de wereld in de loop van mijn leven ook is veranderd, op de een of andere manier ruiken waskrijtjes nog steeds zoals ze dat deden toen ik klein was. Een nieuw pak Crayola's ligt open op de keukentafel en ik rol het krijtje dat volgens het etiket de kleur 'macaroni met kaas' heeft, tussen mijn duim en wijsvinger heen en weer.

Mijn jongste kleindochter zit naast me en tekent overal op haar velletje printerpapier gekleurde hartjes en lachende gezichtjes. We zijn kaarten aan het maken voor haar overgrootmoeder – mijn moeder – die het komende weekend haar verjaardag viert. Tot nu toe heeft Evie al meer wasco op haar papier aangebracht dan ik.

'Hoe oud wordt overgrootmoeder?' vraagt Evie, terwijl ze een lichtbruin krijtje pakt.

'Vijfentachtig,' zeg ik.

Ze kijkt op van haar tekening en haar mond zakt open. 'Dat is echt heel oud.'

'Laten we dat maar niet aan haar vertellen, oké?' Ik geef haar een knipoog.

Evie steekt haar duim in de lucht en gaat weer aan de slag.

Tjonge, wat hou ik ervan om tijd met dit meisje door te brengen.

'Jij maakt er echt iets moois van,' zeg ik, terwijl ik mijn hoofd schuin houd om naar haar tekening te kijken.

'Bedankt,' zegt ze. 'Denk je dat overgrootmoeder het ook mooi zal vinden?'

‘Natuurlijk.’

Een windvlaag komt door het open raam naar binnen en laat het hoekje van Evies velletje papier een klein beetje trillen. Buiten zwiepen de boomtoppen heen en weer en de bladeren die al op de grond zijn gevallen, vliegen, opgejaagd door de wind, door de tuin.

Man, wat hou ik van de herfst in Michigan.

Ik stop mijn waskrijtje weer terug op de juiste plek, tussen de kleuren ‘dieporanje’ en ‘guldenroede geel’. ‘Weet je wat? Ik begin dorst te krijgen.’

‘Ik ook,’ zegt ze, waarbij ze haar schouders laat hangen alsof ze al de hele dag op deze kaart heeft gezwoegd.

‘Wat denk je van een kopje warme chocolademelk?’ Ik kijk haar met tot spleetjes geknepen ogen aan. ‘Lijkt dat je wat?’

Mijn kleindochter gaat meteen rechtop zitten en zegt: ‘Ja, graag.’

Zodra de temperatuur buiten onder de vijftien graden zakt, zorgt Linda ervoor dat we voldoende zakjes met chocolademelkpoeder in huis hebben. Instantcacao, marshmallows, de hele santenkraam. Onze oudste, Sonny, benadrukt maar al te graag dat het niet zo ging toen zij nog klein was. En dan vertel ik haar met een lach op mijn gezicht dat wij toen nog geen grootouders waren.

Ik heb nog maar net een keukenkastje opengedaan om er twee mokken uit te pakken, als ik hoor dat er iets tegen het raam bonst. Als ik opkijk, zie ik meteen het kleine musje dat roerloos op het gras ligt, met haar vleugels naar beide zijden uitgespreid. Het hoofdje ligt in een vreemde hoek.

‘Wat was dat?’ vraagt Evie, haar wenkbrauwen gefronst.

‘Blijf daar,’ zeg ik bij wijze van antwoord. ‘Ik ga even buiten kijken.’

Ik ren naar de woonkamer, duw de schuifdeur open en stap ons terras op.

De late ochtend draagt een zweem van kilte met zich mee, alsof hij me eraan wil herinneren dat de winter niet zo lang

meer op zich zal laten wachten als ik wellicht denk. Ik zou willen dat ik een paar schoenen had aangetrokken. Kousenvoeten zijn niet altijd de beste optie, vooral niet op met bladeren bedekt gras. Het laatste wat ik nu kan gebruiken is dat ik val, vooral nu ik op Evie moet passen. Op mijn leeftijd – ergens in de zestig – herstel je niet meer zo makkelijk van een val.

In een poging de vogel – een huismus – niet te laten schrikken, hurk ik langzaam neer, waarna ik één knie op de grond zet, hopenoed dat ik nog een teken van leven zal ontwaren.

‘Opa?’ Evie staat aan de andere kant van het raam, haar vingers opgekruld en tegen haar wangen geduwd. ‘Is hij dood?’

‘Ik denk het niet, lieve schat,’ zeg ik, terwijl ik naar haar glimlach. ‘Wil jij even kijken of oma nog een droge waslap in de la heeft liggen?’

Ze knikt, maar de blik in haar ogen vertelt me dat ze behoorlijk bezorgd is. En ik ben behoorlijk opgelucht als ik het borstje van de vogel lichtjes zie rijzen en dalen. Ze ademt. Dat is tenminste iets. Tegen de tijd dat Evie naar buiten komt, met een waslap in haar hand, is het de mus gelukt zichzelf overeind te krijgen.

‘Over een paar minuten is ze weer helemaal de oude,’ zeg ik, zo rustig en zacht mogelijk, om de vogel niet op te schrikken.

Ik gebruik de waslap om de mus op te pakken. Ze blijft in de kom van mijn handen liggen en ik weersta de verleiding om met mijn vingertop over haar veertjes te strijken. Ze zien er zo zacht uit.

Maar vogels zoals deze zijn wild en niet bedoeld voor menselijke genegenheid. In plaats daarvan kijk ik alleen maar naar haar en hoop ik dat ze van de schok van deze ochtend zal herstellen.

‘Geen musje valt ter aarde of het is uitdrukkelijk voorbeschikt,’ fluister ik even later.

‘Wat betekent dat?’ vraagt Evie.

‘O, dat is een zin uit een toneelstuk dat *Hamlet* heet,’ zeg ik, terwijl ik zie dat het musje knippert bij het horen van mijn

stem. 'Het betekent dat God alles ziet en er aandacht aan schenkt, zelfs aan een klein diertje dat zich te pletter vliegt tegen een raam.'

Evie kan haar ogen niet van het vogeltje afhouden en geeft er totaal geen blijk van dat ze het begrijpt. Maar dat is niet erg. Soms vind ik het ook lastig om het te begrijpen.

De mus begint een beetje te beven, en ik maak een sus-send geluid zoals ik dat altijd deed wanneer ik een van mijn meisjes troostte als die van haar fiets was gevallen of haar teen had gestoten.

'Ja, goed zo,' zeg ik als ze haar vleugels met een kleine ruk-kende beweging probeert uit te strekken. Daarna houdt ze ze gespreid en maakt ze een klein, aarzelend sprongetje.

Dan volgt een tweede sprong, met een beetje meer zekerheid.

'Mogen we haar houden?' vraagt Evie, terwijl ze haar hand op mijn schouder legt.

'Ik ben bang van niet, lieverd.' Ik schud mijn hoofd. 'Volgens mij zou ze het verschrikkelijk vinden om een huisdier te worden. Ze heeft vrijheid nodig.'

Ik maak mijn handen plat, in de hoop dat de mus zo een betere ondergrond heeft om van weg te vliegen. Ze weegt nog geen honderd gram; ik voel haar gewicht maar nauwelijks. Maar als ze zich afzet om weg te vliegen en met een korte, trillende fluittoon afscheid neemt, mis ik meteen hoe ze aanvoelde in mijn handen.

We kijken haar na, Evie en ik, totdat ze is verdwenen tussen de takken van de oude plataan in de verste hoek van de tuin.

Mijn lieve meisje legt haar hoofd op mijn schouder en haar gesnotter laat me weten dat ze huilt. Nou, ik heb ook wel zin om een potje te grienen, al is het om een andere reden.

'Ik wilde haar zo graag houden,' zegt ze.

'Ik eigenlijk ook wel,' zeg ik. 'Maar dat zou niet goed zijn geweest voor haar.'

'Zullen we haar ooit terugzien?'

‘Ik denk het wel, lieve schat.’ Ik sla mijn arm om haar heen en druk een kus op haar kruin.

Ik kijk weer naar de plek waar ik de vogel voor het laatst heb gezien en vertel maar niet aan Evie dat er talloze mussen zijn die allemaal op elkaar lijken.

Maar toch is het iets speciaals om ze te zien vliegen.

***

Linda’s auto staat in de garage als ik weer thuiskom nadat ik Evie naar huis heb gebracht en een paar boodschappen heb gedaan. Als ik het huis binnenstap, hoor ik haar meezingen met de radio in de keuken. Haar stem is een diepe alt waar ik de hele dag wel naar zou kunnen luisteren en strijkt als een satijnzacht lint langs mijn oren. Het is een oud liedje van de Carpenters en haar toon is net zo ritmisch als die van Karen was.

Zodra ze me ziet, fleurt ze op, maar valt ook meteen stil. Ik zou willen dat ze gewoon door bleef zingen, maar als ik dat zou zeggen, zou ik haar alleen maar in verlegenheid brengen. Jaren geleden, voor ze mij tegenkwam, droomde ze ervan om samen met mensen als Dusty Springfield en Janis Joplin te spelen. Ik ben me er maar al te zeer van bewust dat ze ervoor heeft gekozen een ‘burgerlijk’ leven te leiden en samen met ondergetekende een gezin te stichten in plaats van zich onder te dompelen in de muzieksce­ne van San Francisco.

Ik geef toe dat ik enorm bevooroordeeld ben, maar volgens mij had ze het daar kunnen maken.

‘Hoi,’ zegt ze terwijl ze een gehaktbal tussen haar handpalmen rolt. ‘Heb je een leuke dag gehad met Ev?’

‘Ja,’ antwoord ik. ‘We hebben een bewusteloos vogeltje gered.’

‘Tjonge.’ Ze legt de gehaktbal in de pan. ‘En wilde ze hem houden?’

‘Ja. Maar ze begreep het wel toen ik vertelde dat dat niet kon.’

‘Ze is een lief kind,’ zegt ze. ‘Je vindt het toch niet erg dat we vanavond gehaktballen eten?’

‘Nee, hoor,’ zeg ik.

‘Fijn. Ik heb liever niet dat je hongerlijdt.’ Ze knipoogt naar me, waarna ze weer een handvol gehakt pakt en het begint te rollen.

‘Eet Mindy vandaag mee?’

‘Voor zover ik weet wel.’

Onze middelste dochter woont weer thuis – tijdelijk, natuurlijk – en we proberen het nog steeds allemaal op een rijtje te krijgen. We doen ons best om op dit moment onnoemelijk veel geduld met haar te hebben. Het moet erg moeilijk zijn om tweeënveertig jaar oud te zijn en weer helemaal opnieuw te moeten beginnen.

En wat geduld betreft, dat breng ik maar al te graag op voor Mindy. Als het gaat om die (bijna ex-)echtgenoot van haar is dat echter een heel ander verhaal.

Ik schraap mijn keel en probeer mezelf ervan te overtuigen dat ik hoe dan ook vergeving moet schenken. Man, wat is het leven zwaar.

Maar voor Mindy is het nog zwaarder, kan ik me zo voorstellen.

Ik ben een vader van drie kinderen. Allemaal dochters. En tot nu toe zijn ook alle kleinkinderen meisjes. Ik ben een man die al gewend is geraakt aan allerlei roze, schattige spulletjes en tierlantijntjes. Meer dan eens ben ik bij het ontwaken uit een dutje op de bank tot de ontdekking gekomen dat mijn teennagels rood waren gelakt. In de loop van de jaren ben ik gewend geraakt aan posters van tieneridolen aan slaapkamer-muren en de manier waarop meisjes hun emoties uiten. Ik heb een goede romantische comedy leren waarderen en ontdekt dat het geen probleem is om aan het eind van zo’n film een traantje weg te pinken als het stel nog lang en gelukkig leeft.

Af en toe vraagt iemand me of ik niet teleurgesteld ben dat ik nooit een jongen heb gekregen. Dan vertel ik hem of haar

dat ik heel tevreden ben. Ik hou van mijn leven zoals het nu is. Ik ben het gewend.

Waar ik echter nooit aan zal wennen, is de laaiende woede die ik voel als een van hen wordt gekwetst.

En ik ben vooral heel beschermend als het om Mindy gaat.

Ze heeft al zo'n lange weg afgelegd sinds we haar achten-dertig jaar geleden voor het eerst zagen. Ze was toen nog maar een klein meisje en wat beefde ze enorm toen ze haar in mijn armen drukten. Mindy voelde toen aan als een veertje; ze was lichter dan elk ander vierjarig kind dat ik ooit had opgetild.

Maar hoe klein ze toen ook was, de last die ze met zich meedroeg was zwaarder dan enige last die ik ooit had gedragen.

Het lijkt niet eerlijk dat ze dit nu ook nog moet meemaken. Als ik had geweten dat het zo zou aflopen, zou ik misschien hebben geprobeerd haar ervan te weerhouden met Eric te trouwen. Dan was mijn poging om haar te beschermen wellicht wat beter geslaagd.

***

Mindy kwam niet op tijd thuis voor het eten, maar ze stuurde ons tenminste een berichtje om ons daarvan op de hoogte te brengen. Ze heeft het tegenwoordig erg druk met haar werk, en dat lijkt me op dit moment ook goed voor haar. Ze heeft net promotie gemaakt en is hoofdredacteur geworden van een lokale krant – de *Bear Run Herald* – en het footballteam van onze middelbare school draait voor het eerst sinds het eind van de jaren tachtig weer een goed seizoen. Ze heeft dus genoeg wat voor afleiding zorgt.

Linda en ik horen het allebei niet als haar Prius rond negen uur de oprit oprijdt – die auto's zijn griezelig stil als je het mij vraagt. Als ze vervolgens de woonkamer binnenstapt, jaagt ze me dan ook de stuipen op het lijf.

Toegegeven, wellicht zat ik al een klein beetje te knikkebol-len op mijn luie stoel.

‘Het spijt me,’ zegt ze lachend. ‘Volgens mij heb ik je een beetje laten schrikken.’

‘Niet erg,’ zeg ik.

‘Hallo, schat,’ zegt Linda. ‘Zal ik wat eten voor je opwarmen?’

‘O, ik heb al gegeten,’ zegt Mindy. ‘Maar toch bedankt.’

Met haar tas nog om haar schouder laat ze zich in de bankkussens zakken. Ik zet het geluid van het programma dat Linda en ik keken uit.

‘Is alles in orde?’ vraagt Linda.

‘Ja.’ Mindy knikt. ‘Ik heb het ongelooflijk druk, maar verder is alles goed.’

Ze duwt haar bril met haar vinger omhoog.

‘Je doet het erg goed bij de krant,’ zeg ik. ‘We zijn trots op je.’

‘Bedankt, papa.’ Ze trekt haar benen onder zich.

We zitten een poosje met z’n drieën naar de beweging op de zwijgende televisie te kijken en ik overweeg het geluid weer aan te zetten. Maar op het moment dat ik op het knopje wil drukken, schraapt Mindy haar keel.

‘Ik heb vandaag een interessant artikel gelezen,’ zegt ze.

‘In de *Herald*?’ vraagt Linda.

‘Nee. Een artikel dat ik online heb gevonden,’ antwoordt Mindy. ‘Ik was een beetje aan het googelen en toen kwam ik het tegen. Het gaat over een man die tijdens Operatie Babylift uit Vietnam is geadopteerd. Eh, net zoals ik.’

‘O,’ zegt Linda.

‘Blijkbaar is hij op een website gestuit voor mensen zoals wij die op zoek zijn naar hun familie daar.’ Ze likt langs haar lippen. Dan laat ze er enigszins verdedigend op volgen: ‘Niet dat ik op zoek ben naar iemand in Vietnam, hoor.’

‘Mmmm.’

Linda trekt aan de sjaalkraag van haar kamerjas die nogal strak om haar nek zit.

‘Hoe dan ook, op de een of andere manier is hij – die man uit het artikel – in contact gekomen met zijn biologische

moeder en is hij naar Ho Chi Minhstad gegaan om haar te ontmoeten.' Mindy haalt haar schouders op en glimlacht. 'Is dat niet waanzinnig?'

'Ja,' zeg ik. 'Na al die jaren.'

'Ik weet het.' Mindy gaat rechtop zitten en krabt op haar hoofd. 'Ik had nooit gedacht dat zoiets mogelijk was. Maar, eh, ik heb die website ook gevonden. Er stond een linkje onder het artikel. Weet je hoe ze dat doen?'

Ik duw de voetsteun van mijn fauteuil naar beneden en leun naar voren in de stoel.

'Heb je iets gevonden?' vraagt Linda.

'O nee. Niet echt.' Mindy schraapt opnieuw haar keel. 'Ik was ook niet echt aan het zoeken. Ik heb gewoon het een en ander aangeklikt. Ik... Ik...'

'Het is niet erg als je op zoek zou gaan,' zegt Linda. 'Dat begrijpen we wel.'

'Het is echt in orde,' voeg ik eraan toe.

'Ik weet het.' Mindy bijt op haar onderlip. 'Maar het is al eng om er alleen maar over na te denken.'

Vanaf mijn zitplaats kan ik haar hand vastpakken. Ik neem hem in de mijne en haar vingers voelen koud aan tegen mijn warme huid.

'Wat is er zo eng aan?' vraag ik. 'Ben je bang dat je niets zult vinden?'

'Nee.' Ze glimlacht zo dat ik weet dat ze haar emoties probeert te onderdrukken. 'Ik ben juist bang dat ik wel iemand of iets zal vinden. Dwaas eigenlijk.'

'Nee, hoor. Helemaal niet.'

'Ik was gewoon nieuwsgierig. Dat is alles.' Ze knijpt haar ogen tot spleetjes. 'Ik wil niet dat jullie denken dat jullie niet goed genoeg zijn voor mij.'

Linda staat op uit haar stoel en gaat naast Mindy zitten, waarna ze haar arm om haar heen slaat. 'Dat zouden we nooit denken.'

'Je weet toch dat we je zullen steunen, wat je ook besluit?'

zeg ik. 'Als je wilt zoeken, moedig ik je aan dat ook echt te gaan doen.'

'Er gebeurt momenteel al zo veel in mijn leven, met mijn werk en met Eric...' Haar hand beeft in de mijne, en ik vertel haar dat alles wel zal loslopen. Dat het zelfs goed zal komen. Misschien niet meteen, maar uiteindelijk wel.

'Waarschijnlijk word ik toch niet veel wijzer,' fluistert ze.

'Maar wat als je wel iets ontdekt?' vraagt Linda.

'Ik weet het niet.' Mindy richt zich tot Linda. 'Dan moet ik het overwegen om ernaartoe te reizen. Misschien.'

'Alleen?' vraag ik.

Ze is volwassen. Dat weet ik met mijn verstand. Ze is een volwassen vrouw die haar eigen keuzes mag maken en af en toe een risico mag nemen. Het is belachelijk. Ik weet het. Maar toch, als een man vader wordt, slaat de bezorgdheid haar wortels uit, diep in zijn hart, en dat gevoel raak je niet zo snel meer kwijt.

'Nee. Natuurlijk niet.' Ze schudt haar hoofd en trekt haar neus op. 'Denk je dat Sonny het zal toelaten dat ik daar zonder haar naartoe ga?'

Ze heeft een punt. Echt waar.

Ze trekt haar hand uit de mijne en duwt haar bril weer omhoog.

'Morgen moet ik weer tot laat in de avond werken,' zegt ze. 'Er is een thuiswedstrijd tegen Fort Colson en ik moet er een verslag over schrijven.'

'Druk, druk, druk,' zegt Linda terwijl ze opstaat van de bank. 'Ik denk dat ik wat popcorn ga maken. Heeft iemand anders daar ook zin in?'

Ze loopt naar de keuken en even later hoor ik de magnetron aangaan.

'Pap,' zegt Mindy.

'Ja?'

'Vertel oma maar niets over dat Babylift-gedoe, goed?' Ze haalt haar schouders op. 'Ze zou het toch niet begrijpen.'

‘Nee, dat denk ik ook niet,’ zeg ik, een beetje grinnikend.
Er zijn veel woorden waarmee je mijn moeder kunt beschrijven. Maar *begripvol* hoort daar zeker niet bij.

2

Linda, 1975

Als het een beetje warmer was geweest, had ik mijn raampje naar beneden gedraaid en het door de zon verwarmde briesje om me heen laten wapperen terwijl ik met hoge snelheid over de grote weg reed. Maar, zoals meestal het geval was in het noorden van Michigan, was het begin april nog wat kil – de temperatuur kwam maar nauwelijks boven het vriespunt! – en ik was mijn verstand gelukkig nog niet helemaal verloren.

Ter compensatie voor het gebrek aan frisse lucht draaide ik de radio aan en zong ik mee met ‘B-b-b-Bennie and the Jetssss’, waarbij ik elke *boembadoem* van de piano met mijn vinger op het stuur meetikte.

Mijn kersenrode Dodge Dart was dan wel vijftien jaar oud en haar ouderdom werd ook al zichtbaar aan de roestvlekken, maar toch trok het bakkie nog lekker op. Als ik alleen was geweest, had ik het gaspedaal helemaal ingetrapt en had ik het naaldje tijdens deze rit over de doorgaande weg zeker tot negentig kilometer per uur opgedreven. Maar omdat Sonny op de bijrijdersstoel zat, besloot ik me aan de snelheidslimiet te houden.

Een kind aan boord was een goede reden om veilig te rijden. Zeker als dat kind vijf jaar oud was, maar zich gedroeg als een dame van vijfendertig en er absoluut geen probleem mee had om over haar moeder te roddelen. En tegen wie roddelde dit vijfjarige meisje het liefst? Tegen niemand anders dan mijn uiterst directe schoonmoeder, Hilda, die geen rekening hield met andermans gevoelens.

Een blik van die vrouw kon me sneller dan wat ook ter wereld het gevoel geven dat ik door de grond zakte.

Tegen de tijd dat ik de straat inreed waar mijn schoonouders woonden, tintelden mijn handen van het trillen, beven en rammelen van het stuurwiel. Ik zette de radio uit en haalde mijn voet een beetje van het gaspedaal, zodat de uitlaat niet zo zou knetteren.

Het laatste wat ik op dit moment kon gebruiken, was een extra aantekening op Hilda's lijstje met mijn misdragingen. Het eerste punt was het feit dat ik haar zoon van haar had gestolen – hoewel hij maar al te bereidwillig was geweest om met me te trouwen – op de voet gevolgd door mijn keus om af en toe een lange broek te dragen naar de kerk. Andere overtredingen waren het feit dat ik mijn aardappelen niet schildte voordat ik ze pureerde en dat ik ze niet serveerde met een zijdezachte jus.

Tjonge. Wat verschrikkelijk.

Mijn enige pluspunt was echter dat ik haar een kleinkind had geschonken.

Alle momenten na Sonny's krijsende intocht in deze wereld waren echter meteen weer aan haar lijst toegevoegd, inclusief het feit dat ik niet in staat bleek te zijn snel een tweede kleinkind voor Hilda te produceren.

En dat was niet omdat we het niet probeerden.

Het was echt een wonder dat er geen diepgravend onderzoek werd verricht naar mijn persoonlijke misdaden tegen de menselijkheid.

Ik parkeerde mijn auto naast Hilda's Ford Fairlane stationwagen – die natuurlijk een prachtige gebroken witte kleur had, waar geen spatje vuil op zichtbaar was, geen spettertje vogelpoep – en zette hem op de parkeerrem.

Het huis van Hilda en Ivan zag eruit alsof het niet zou misstaan in een woonmagazine. Niet omdat het een spectaculair of duur huis was, maar omdat het zo goed was onderhouden. De heg was altijd netjes gesnoeid, de tuin was aangeharkt, en

de garage was schoner dan mijn keuken. Alles had zijn eigen plek, en trof je alleen elders aan als het werd gebruikt.

Er was nergens ook maar een beetje rommel te vinden in het huis van Hilda Matthews. Bruce zei dat het altijd zo was geweest, zelfs toen hij en zijn broer en zus nog klein waren.

Het was intimiderend om te bedenken hoe rommelig ons huis soms werd. Het leek alsof we voortdurend werden omgeven door een stapel boeken op de koffietafel of een berg schoenen bij de deur. En dan had ik het nog niet eens over Sonny's barbiepoppen.

Maar ons huis was ook zo klein dat het er al rommelig uitzag als er twee dingen niet op hun plaats stonden. We hadden vijfenvijftig vierkante meter ruimte gevuld met negentig vierkante meter aan spullen, maar het was van ons. Ik moest mezelf er vaak aan helpen herinneren dat we er niet voor altijd zouden wonen.

In de tussentijd moest ik er gewoon het beste van maken en een verwoede poging doen om onze rommel op te bergen zodra ik die gebroken witte Ford onze oprit op zag rijden.

Op het moment dat ik de motor uitzette, gooide Sonny het portier aan de bijrijderskant open en rende naar het huis. Ze liet zichzelf binnen zonder ook maar op de deur te kloppen of aan te bellen.

'Sonny!' riep ik haar na, al was het vergeefse moeite.

Ze was vijf en schattig, maar dat betekende niet dat ze zomaar ergens mocht binnenstormen.

Ik roffelde met mijn knokkels op de deur die Sonny niet achter zich had dichtgedaan, waarmee maar weer eens was bewezen dat ze in de kerk was geboren.

'Hallo?' riep ik, waarna ik naar binnen liep, vervuld van een drukkende angst.

'In de keuken,' antwoordde Hilda. 'En doe alsjeblieft de deur achter je dicht, voor Pete.'

Als ik zeker wist dat ze het niet kon zien, had ik wellicht met mijn ogen gerold. Maar die zekerheid had ik niet. Hoe

vreemd het ook leek, ik was ervan overtuigd dat niets – maar dan ook niets – aan de blik van mijn schoonmoeder ontsnapte.

In plaats daarvan sloot ik de deur en hing ik mijn handtas aan de kapstok in de hal, waarna ik naar de keuken liep.

Hilda stond bij het fornuis en bewoog haar houten lepel door de dikke, borrelende vloeistof in haar blauwe emailen pan. Ik probeerde het beeld van alle heksen uit de sprookjes van Grimm meteen uit mijn gedachten te bannen.

‘Is Sonny hierlangs gekomen?’ vroeg ik.

Ze schudde haar hoofd. ‘Die is waarschijnlijk bij vader in de woonkamer.’

Ik wist dat ze mijn schoonvader, Ivan, bedoelde, de man met wie ze nu net iets langer dan dertig jaar was getrouwd. Ik kreeg er de kriebels van als ze hem zo noemde.

‘Wat ben je aan het maken?’ vroeg ik. ‘Het ruikt heerlijk.’

‘Sonny’s lievelingskostje,’ zei Hilda. ‘*Mijn spaghetti.*’

Ik deed mijn best geen steek te voelen bij de manier waarop ze het woordje ‘mijn’ benadrukte. We wisten allebei dat mijn dochter de spaghetti die ik maakte absoluut weigerde aan te raken. Ik dacht aan de laatste keer dat ik het haar had voorgeschoteld. De avond was geëindigd in tranen en driftbuien, en niet alleen van de kant van Sonny. Ze was die avond zonder ook maar één hap te eten naar bed gegaan.

Toen Hilda het verhaal had gehoord, liet ze me weten dat ik het nooit, maar dan ook nooit weer zou mogen toelaten dat mijn kind zo de lakens uitdeelde. Ze zei dat ik die les maar het best zo snel mogelijk kon leren. Maar het was me nooit gelukt.

In plaats daarvan had ik geleerd dat ik haar nooit meer dat soort dingen moest vertellen.

Hilda stak haar houten lepel met een klodder rode saus naar me uit, terwijl ze haar hand eronder hield om eventuele lekkende druppels op te vangen. ‘Wil je dit even proeven en me laten weten of je iets mist?’

‘Natuurlijk.’

Het was perfect. Vanzelfsprekend. De uitslover.

De eerste vrijdag van elke maand werd er een familiediner georganiseerd bij de ouders van Bruce thuis. Dan schoven ze de eettafel uit en haalden ze een paar extra stoelen uit de andere kamers zodat we alle zeven aan tafel konden zitten.

Het zou niet lang meer duren voor we een kinderstoel nodig hadden voor het kleintje van mijn schoonzus dat al snel zou worden geboren. Ik had nog nooit een vrouw gezien die zo mooi zwanger was als Dana. En ik had nog nooit een toekomstige vader meegemaakt die zo verliefd en nerveus was als haar man, Chris.

Onder de tafel legde ik mijn hand op mijn buik, wensend dat ik ook nog een baby zou krijgen. Hoe vaak had ik God al gesmeekt om Sonny een broertje of zusje te geven, maar elke keer werd ik weer teleurgesteld als mijn maandstonen zich aandienen.

‘Hoelang moet je nog?’ vroeg Bruce aan zijn zus, die tegenover hem aan tafel zat. ‘Je ziet eruit alsof je op springen staat.’

‘Bruce,’ berispte ik hem, terwijl ik saus over mijn pasta goot.

‘Geen probleem,’ zei Dana, terwijl ze met haar handen over haar dikke buik wreef. ‘Ik ben er helemaal klaar voor om dit kleintje te krijgen. Over een week ben ik uitgerekend.’

‘Ik rookte vier sigaretten per dag toen ik in verwachting was van elk van jullie,’ zei Hilda, terwijl ze de mand met broodjes aan Chris gaf. ‘Maar ik ben nooit zo dik geweest.’

Met haar ogen wees ze Dana aan.

‘Nou, ik vind haar de mooiste vrouw ter wereld,’ zei Chris, waarbij hij twee broodjes op Dana’s bord legde. ‘Mooier dan ooit.’

Dana boog zich naar hem toe en drukte een kus op zijn wang, wat haar een paar rollende ogen van haar moeder opleverde. Hilda hield niet van openlijke blijken van genegenheid.

Vanuit mijn ooghoek gluurde ik naar Sonny, die aan de andere kant van de tafel zat en stiekem al haar sperziebonen

naar haar opa toe schoof. De kleine stinkerd. En hij stopte ze allemaal – stuk voor stuk – direct in zijn mond, om de uitwisseling te verdoezelen. De grote stinkerd.

Sonny sloeg een hand voor haar mond terwijl ze toekeek hoe Ivan de plakkerige groente weg kauwde. Ik besloot dat ik later eens een hartig woordje met haar moest spreken over het feit dat ze haar bonen aan een man sleet van wie ze wist dat hij haar niets kon weigeren.

‘Heeft iemand vandaag de krant gelezen?’ vroeg Bruce terwijl hij met zijn vork draaide in de berg spaghetti op zijn bord.

Ik schonk hem een smekende blik. Van een gesprek dat zo begon, kon nooit iets goeds komen. Sterker nog, onderwerpen als politiek, Vietnam en religie waren sinds het jaar ervoor, toen Nixon zijn presidentschap had neergelegd, van Hilda’s tafel verbannen. Over dergelijke zaken waren net zo veel meningen als er achterwerken op de stoelen zaten.

Maar natuurlijk lette hij niet op mijn woordeloze smeking. Of hij negeerde haar en had er gewoon zin in om de boel eens flink op te juttten.

‘Een vliegtuig uit Vietnam is een paar minuten na het opstijgen alweer neergestort,’ zei hij hoofdschuddend.

‘Bruce...’ zei Hilda. De waarschuwendende toon in haar stem bezorgde me kippenvel.

‘Het zat vol met kinderen die in de Verenigde Staten zouden worden geadopteerd,’ ging hij verder. Toen zuchtte hij en legde zijn vork op de rand van zijn bord. ‘Stel je eens voor. Dan zet je kinderen op een vliegtuig om, wat is het, de achtduizend kilometer over de Grote Oceaan af te leggen...’

‘Elfduizend,’ corrigeerde Chris hem.

‘Prima, elfduizend...’

‘Ik weet niet waarom we het hierover moeten hebben aan *mijn* eettafel,’ zei Hilda, waarna ze een hap van haar broodje nam.

‘Omdat het belangrijk is, ma,’ zei hij. ‘Waarom wilden ze die kinderen hier überhaupt naartoe halen? Omdat we denken

dat we die kinderen beter kunnen opvoeden dan de mensen in hun eigen land? Of proberen we onszelf vooral een goed gevoel te geven omdat we iets voor hen doen?’

‘Ach, ik weet zeker dat er een goede reden is,’ zei Chris, terwijl hij zijn handen in de lucht stak alsof hij zich overgaf. ‘Als je al die kinderen daar had gezien, van wie een grote groep moederziel alleen op straat leefde, zou je het begrijpen.’

Chris vertelde bijna nooit over de dertien maanden die hij in Vietnam had doorgebracht, en ik vermoedde dat het moeilijk voor hem was om eraan terug te denken, laat staan erover te praten. Dana had me toevertrouwd dat hij vaak schrok van harde geluiden – een auto met een knallende uitlaat of een knappende ballon – en dat hij de meeste nachten maar moeilijk de slaap kon vatten.

Ze had me echter laten beloven dat ik het niet aan Bruce zou vertellen. Chris schaamde zich er zo voor dat hij zich enorm vernederd zou voelen als iedereen het wist. Soms dacht ik echter dat Bruce hem wellicht iets minder hard zou aanpakken als hij het zou weten.

Maar Bruce was achtentwintig en zat nog vol idealen en overtuigingen. Soms draafde hij echter zo door, dat het niets meer met die idealen te maken had en hij alleen maar probeerde de discussie te winnen. Ik deed mijn best mijn keel te schrapen om zijn aandacht te trekken, zodat ik hem mijn ‘en nu kappen’-blik kon toezenden. Maar hij hoorde me niet.

‘Hoe zijn die kinderen eigenlijk wees geworden?’ Bruce boog zich naar voren, zijn armen rustten aan beide zijden van zijn bord. ‘Dat komt door ons, toch?’

‘Wij zijn niet de enigen die betrokken zijn bij die oorlog,’ zei Dana. ‘We hebben ook nog te maken met de noordelijken en de Vietcong en...’

Ivan boog zich naar Sonny toe en fluisterde iets in haar oor. Toen pakte hij hun borden en liet haar hun bestek verzamelen. Samen liepen ze naar de keuken, zodat ze de deur konden dichtdoen en samen konden genieten van een luchtiger en

ongetwijfeld lichtzinniger gesprek.

‘Misschien zou dit allemaal allang zijn overgewaaid als wij onze neus er niet steeds in bleven steken,’ zei Bruce.

‘Bruce, lieverd...’ zei ik, in een poging tot hem door te dringen. ‘Niet aan tafel. Goed?’

Niemand leek me te horen.

‘Inderdaad. Goed idee, Bruce,’ zei Chris knikkend. ‘We hadden gewoon moeten toekijken hoe de communisten weer een land overnamen. Tot ze uiteindelijk bij ons voor de deur staan.’

‘Ik begrijp niet waarom jullie maar steeds zo blijven doorzaniken aan mijn eettafel,’ zei Hilda, en bij elke lettergreep sloeg ze op de rand van de tafel, als een verwarde morsecode.

Een minuut lang overwoog ik mijn bord te pakken en me ook terug te trekken in de veiligheid van de keuken, om daar te genieten van de heerlijke onwetendheid waarin Sonny en Ivan zich wentelden. Maar toen realiseerde ik me dat er dan niemand zou zijn om de boel weer in goede banen te leiden als de ruzie uit de hand zou lopen.

Gelukkig de vredestiters.

Zelfs als ze eigenlijk het liefst de benen willen nemen.

‘Weet je, Bruce,’ begon Chris, ‘het is vast heel makkelijk om over de oorlog te praten als je zelf nooit hebt hoeven vechten.’

‘Nou, ik ben niet naar Canada gevlucht of zoiets.’ Bruce sloeg zijn armen over elkaar. ‘Ik ben alleen maar naar de universiteit gegaan.’

‘Terwijl je broer zich aanmeldde voor militaire dienst.’

‘Als ik hem uit het leger had kunnen krijgen, had ik dat gedaan.’

‘Hij wilde er niet uit,’ zei Hilda. ‘Hij wilde zijn land dienen.’

‘Dat had hij ook op andere manieren kunnen doen.’

Ik sloeg mijn ogen neer en dacht aan de tot een driehoek opgevouwen Amerikaanse vlag die Hilda samen met Dales identiteitsplaatjes in een cederhouten kist bewaarde. Bruce was van mening dat het leven van zijn broer in Vietnam nutteloos was verspild.

Ik beet op de binnenkant van mijn wang, biddend dat hij zoiets niet hardop zou zeggen.

‘Dus jij had het geen probleem gevonden om zijn plaats daar in te nemen?’ vroeg Chris. ‘Ik denk het niet, kerel.’

‘Kom op,’ zei Dana terwijl ze haar hand op de arm van haar man legde. ‘Laten we allemaal een beetje kalmeren.’

‘Bruce, ik weet dat jij denkt dat je je land hebt gediend door in Washington DC een bord met een vredesteken in de lucht te steken.’ Chris snoof. ‘Maar jij hebt totaal geen kaas gegeten van wat het betekent om jezelf op te offeren voor de vrijheid.’

‘O, dus we promoten de vrijheid door in een tank rond te rijden en dorpen op te blazen?’

‘Bruce,’ zei ik, verbaasd dat hij zoiets zei in het bijzijn van zijn moeder.

‘Ik duld dit gesprek niet aan mijn tafel!’ schreeuwde Hilda.

Ik verstijfde en durfde niet meer te ademen omdat ik bang was dat haar woede zich tegen mij zou keren. Bruce gooide echter zijn servet op de tafel en sloeg zijn armen weer over elkaar, terwijl Chris zijn broodje in kleine stukjes bleef scheuren.

Niemand zei nog een woord.

Als een speld de moed had gehad om te vallen, zou dat hebben geklonken als een galmende cimbaal.

Hilda zat op haar troon aan het hoofd van de tafel, rechttop als een heerseres, en ik dacht dat ze afwachtte tot iemand het zou wagen nog iets te zeggen. Ik bad dat Bruce zijn klep zou houden.

De keukendeur ging krakend open en Ivan gluurde naar binnen.

‘Wie heeft er gewonnen?’ vroeg hij.

‘Wie denk je?’ vroeg Hilda.

‘Dat is mijn meisje,’ zei Ivan met een scheve grijns. En toen hij de deur weer had dichtgedaan, verkondigde hij: ‘Sonny, ik had gelijk. Oma heeft gewonnen. Betalen maar.’

Dana’s blik kruiste de mijne. Ze legde een hand op haar buik en blies een flinke teug adem uit. Heel even maakte ik me

zorgen dat al dat geruzie ervoor had gezorgd dat haar weeën waren begonnen. Maar toen pakte ze haar vork, drukte die weer in de berg spaghetti op haar bord en draaide de slierten eromheen, waarna ze een flinke hoeveelheid in haar mond propte.

‘Zijn jullie nu klaar?’ vroeg Hilda, terwijl ze haar mondhoeken depte met haar servet.

‘Sorry, ma,’ zei Bruce, zijn stem schaapachtiger dan ik ooit had gehoord. ‘Ik had niets moeten zeggen.’

‘Ik vergeef je,’ zei Hilda. ‘Bied Chris nu ook maar je excuses aan.’

‘Het spijt me.’ Hij keek Chris vanuit zijn ooghoek aan.

‘Christopher?’

‘Het spijt mij ook, Bruce,’ zei Chris.

Het enige geluid in de kamer was het tinkelen van het zilveren bestek op het Corelle-servies.

Het was niet de eerste keer dat een familiediner was geëindigd in een paar gekrenkte gevoelens, en het zou ongetwijfeld ook niet de laatste keer zijn.

Ik hoopte maar dat Hilda een lekker nagerecht had.

***

Toen we uiteindelijk weer thuis waren en we Sonny in bed hadden gelegd, liet Bruce me het artikel over het neergestorte vliegtuig in Vietnam zien; het was voorpaginanieuws. Ik deed mijn best om het te lezen, maar ik kwam niet verder dan de eerste alinea. Toen was mijn blik al te zeer vertroebeld door tranen.

‘Dit waren kinderen die al gezinnen in Amerika hadden die hen zouden adopteren,’ zei Bruce, terwijl hij me een zakdoek uit zijn zak aanreikte. ‘Hij is schoon.’

‘Dank je,’ zei ik, waarna ik onder mijn ogen langs wreef en de katoenen lap bevuilde met mijn mascara. ‘Is het neergeschoten? Wordt daar iets over gezegd?’

‘Nee. Ze onderzoeken het nog.’

‘Wat afschuwelijk.’ Ik snotterde. ‘Hebben ze nog niet genoeg meegemaakt?’

Mijn blik was weer lang genoeg helder om naar de foto te kijken die ze net boven de vouw in de krant hadden geplaatst. In de rechterbovenhoek stonden twee hoge palmbomen op een helling. Ik concentreerde mijn blik even op die twee bomen voordat ik verder naar beneden keek.

Een zee van rook boven een vloed van vuur. Overal wrakstukken van het vliegtuig, verspreid over het gras en in de modder. Twee Vietnamese mannen, in uniform, stonden naar de tragische puinhoop om hen heen te kijken. Slechts een van hen keek richting de camera, de uitdrukking op zijn gezicht volslagen hulpeloos.

‘Ze weten nog niet veel,’ zei Bruce met gedempte stem. ‘Misschien zijn er wel honderd doden. Voornamelijk kinderen. En een aantal medewerkers uit het weeshuis. Het is echt verschrikkelijk.’

Ik verliet de woonkamer en bleef in de gang staan tot ik mezelf weer een beetje bij elkaar had geraapt. Toen draaide ik zo zachtjes mogelijk aan de knop van Sonny’s slaapkamerdeur, waarna ik naar binnen glipte en hoopte dat ik haar niet wakker zou maken.

Ze lag in bed, haar lakens om haar benen en armen geklit. De helft van haar knuffeldieren lag op de grond. Zelfs in haar slaap was dat kind nog een en al beweging.

Terwijl ik mijn uiterste best deed haar niet te wekken, trok ik haar deken weer over haar heen, zodat die haar warm kon houden, tenminste: tot ze weer begon te woelen. Ik vond haar favoriete lappenpop onder haar bed en keek er even naar.

Het was de pop die Hilda voor Sonny’s eerste verjaardag had gemaakt. Het bruine haar van wol had betere tijden gekend en de pony stond overeind van alle jaren waarin er met de pop was gesleept en aan haar was getrokken.

De pop had dezelfde kleur ogen als Hilda, een diepe cho-

coladebruine kleur in plaats van de mengelmoes van blauw, groen en bruin in die van Sonny. Mijn hele zwangerschap lang had Hilda beweerd dat de baby haar kleur ogen zou krijgen. Het zou me niets verbazen als ze daarom had gebeden. Toen Sonny's ogen uiteindelijk dezelfde kleur werden als die van Ivan, had Hilda dat persoonlijk opgevat. Alleen mijn schoonmoeder was in staat zich gekwetst te voelen door de oogkleur van een kind.

Toen ik Sonny's arm verplaatste om haar pop bij haar in bed te stoppen, bewoog ze en keek ze me met halfopen ogen aan.

'Hallo, mama,' zei ze met haar dromerige stemmetje.

'Hallo, Sonny, lieveling,' fluisterde ik.

'Is het al tijd om wakker te worden?'

'Nee, nog niet.'

'Oké.'

Ze liet haar oogleden weer zakken en al snel viel haar mond weer open terwijl ze weggleed in haar volgende droom. Ik wenste dat ik wist welke geweldige films er elke nacht in haar hoofd werden afgespeeld.

Zo voorzichtig mogelijk streek ik een pluk haar van haar bezwete voorhoofd en drukte ik een kus op haar wang. Wat wilde ik graag dat ik haar in mijn armen kon nemen en kon vasthouden terwijl ze weer in slaap viel.

Maar daar was ze nu te groot voor.

*‘Warmte, liefde en godsvertrouwen spatten van de
bladzijden af. Graag meer Finkbeiner!’*

– **Nederlands Dagblad**

Tijdens de Vietnamoorlog werden drieduizend kinderen voor adoptie verscheept naar het Westen. Een van die kinderen was Mindy. Wanneer ze haar adoptiefamilie vertelt dat ze terug wil naar Vietnam om haar biologische moeder te zoeken, begint voor alle familieleden een emotionele rollercoaster.

Vader Bruce staat volledig achter Mindy's keuze, maar is ondertussen ontzettend bang dat hij haar zal verliezen. **Moeder Linda** doorleeft alle moeilijkheden die het adopteren van een kind uit een oorlogsgebied met zich meebrengt intens, maar ontdekt dat er in die moeilijkheden ook vreugde te vinden is. **Mindy's zus Sonny** steunt haar in het stille trauma dat Mindy met zich meedraagt.

Deze drie verschillende stemmen vertellen een verhaal over de wens je kind te beschermen en tegelijkertijd los te laten, en over de liefde van familie die veel verder gaat dan een bloedband.

Susie Finkbeiner is redacteur voor diverse literaire tijdschriften. Haar romans hebben pit, maar laten ook de kwetsbare kant van mensen zien en geven altijd stof tot nadenken.

NUR 302

KokBoekencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT

